

บทที่ 5

การตอบสนองของผู้รับสารรายการสารคดี “สำรวจโลก”

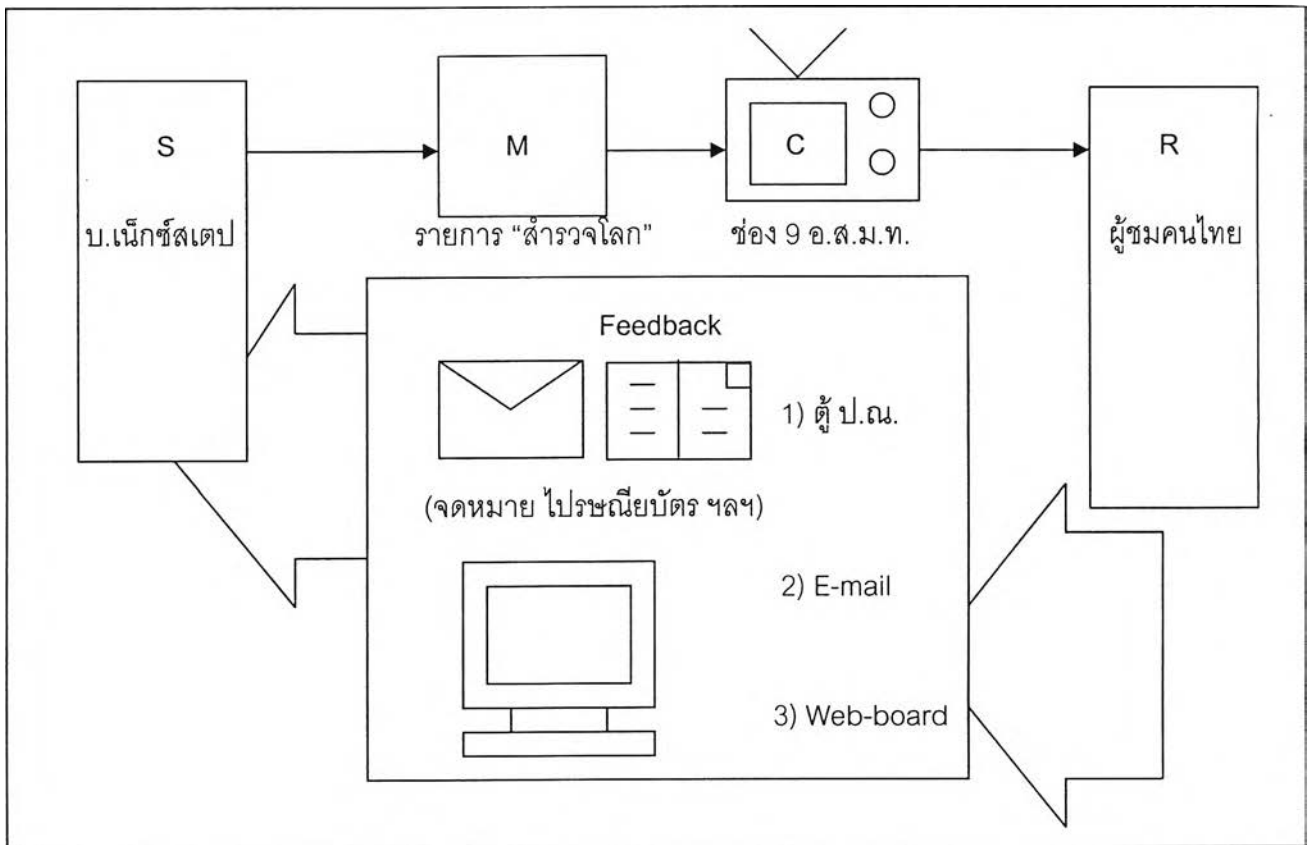
รายการ “สำรวจโลก” ได้เปิดโอกาสให้ผู้ชมรายการที่บ้านสามารถติดต่อกับทางรายการได้ในหลายช่องทางด้วยกัน ซึ่งผลปรากฏว่าได้รับการตอบสนองกลับมาเป็นอย่างดี และในเนื้อหาของบทนี้ ผู้วิจัยจะขอแจกแจงถึงลักษณะการตอบสนองของผู้รับสารจากช่องทางต่าง ๆ วิธีการจัดเก็บข้อมูลของบริษัท เน็กซ์สเตป จำกัด รวมถึงวิเคราะห์ประเด็น และสาระสำคัญของเนื้อหาจากการสื่อสารกลับของผู้รับสาร โดยจะอธิบายเป็นลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ช่องทางการตอบสนอง และระบบการจัดเก็บข้อมูลการตอบสนองของผู้รับสารรายการสารคดี “สำรวจโลก”

1. ช่องทางการตอบสนอง

รายการ “สำรวจโลก” ได้เห็นความสำคัญของข้อมูลที่ตอบกลับมาจากผู้รับสาร หรือผู้ชมคนดูเป็นอย่างมาก เหตุผลหลักนั้นเนื่องจากรายการเป็นรายการใหม่ จึงจำเป็นต้องรับรู้การตอบสนองกลับ (Feedback) เพื่อนำมาปรับปรุงให้เข้ากับรสนิยม และความต้องการของคนดูซึ่งเป็นคนไทยให้ได้มากที่สุด ซึ่งในช่วงการออกอากาศแรก ๆ ของรายการนั้นมีการเสนอช่องทางตอบกลับทางตู้ไปรษณีย์เป็นช่องทางแรก ผลปรากฏว่าได้รับการตอบสนองกลับจากคนดูทั่วประเทศเป็นอย่างดีและมีปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ หลังจากนั้นจึงมีการเสนอช่องทางการตอบกลับทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และ Website ผ่านทาง Web-board ตามลำดับ จึงสามารถสรุปได้ว่าในปัจจุบัน รายการ “สำรวจโลก” มีช่องทางตอบกลับสู่รายการ 3 ช่องทางหลักด้วยกัน คือ

1. ทางตู้ ป.ณ. 10 กรุงเทพฯ 10240
2. ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)
3. ทาง Website ใน newexplorer.com (Web-board)

แผนภาพที่ 8 แผนผังแสดงช่องทางการตอบกลับสู่รายการ "สำรวจโลก"

โดยจะกล่าวถึงแต่ละช่องทางอย่างละเอียด ดังนี้

1) ช่องทางตู้ ป.ณ.

การตอบกลับทางตู้ ป.ณ.เป็นช่องทางแรกที่ทางบริษัท เน็กซ์สเตป จำกัด ได้เปิดโอกาสให้ผู้ชมทางบ้านทั่วประเทศส่งกลับเข้ามา ซึ่งนับเป็นช่องทางหลักที่ง่าย และสะดวกที่สุดสำหรับรายการ "สำรวจโลก" โดยส่วนใหญ่แล้ว การตอบกลับจะอยู่ในรูปแบบของจดหมาย และไปรษณียบัตร แต่มีการค้นพบในรูปแบบของการดอวยพรและของขวัญในเทศกาลต่าง ๆ ด้วย เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ วันคริสตมาส เป็นต้น โดยส่งมาถึงรายการทางที่อยู่:

ตู้ ป.ณ. 10 กรุงเทพฯ 10240

กลุ่มเป้าหมายของช่องทางการตอบกลับรูปแบบนี้ คือคนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย และทุกสาขาอาชีพในทุกพื้นที่ทั่วประเทศไทย เพราะนับเป็นช่องทางพื้นฐานที่สุดในการติดต่อสื่อสาร

โดยปกติแล้ว บริษัท เน็กซ์สเตป จำกัด จะไปเก็บจดหมายจากที่ทำการไปรษณีย์โดยเฉลี่ยวันเว้นวัน โดยจดหมายและไปรษณียบัตรที่ส่งเข้ามาทางรายการนั้น จะมีปริมาณโดยเฉลี่ยแล้วประมาณวันละ 30-40 ฉบับ หรืออาจจะมากกว่านั้น เช่น ในช่วงของการตอบปัญหาชิงรางวัล ทางบริษัทก็เคยได้รับถึงวันละมากกว่า 100 ฉบับทีเดียว

2) ช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

นอกเหนือจากทางตู้ ป.ณ. แล้ว ทางบริษัท เน็กซ์สเตป จำกัด ได้เล็งเห็นถึงการพัฒนาของเทคโนโลยีที่สามารถเอื้ออำนวยความสะดวกให้กับบริษัทได้ จึงได้เพิ่มช่องทางตอบกลับอีกช่องทางหนึ่งในเวลาต่อมาอีกไม่นาน นั่นก็คือผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือที่รู้จักกันในนามของ E-mail โดยใช้ที่อยู่คือ:

info@nextstep.co.th

อย่างไรก็ตาม ทางบริษัทฯ ได้คำนึงถึงความจำกัดของช่องทางตอบกลับผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์นี้ เนื่องจากจะมีผู้ชมเพียงบางกลุ่มเท่านั้นที่จะสามารถเข้าถึงระบบการตอบจดหมายชนิดนี้ได้ ซึ่งหมายถึงความสามารถในการใช้ คอมพิวเตอร์ (Computer) และ อินเทอร์เน็ต (Internet) นั่นเอง แต่ถึงกระนั้น การตอบสนองผ่านทางช่องทางนี้ ก็อำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้เป็นอย่างมาก ทั้งในแง่ของเวลาซึ่งสามารถส่งให้ผู้รับได้ทันที และสถานที่คือไม่จำเป็นต้องนำไปส่งยังที่ทำการไปรษณีย์ อีกทั้งยังประหยัด โดยไม่ต้องเสียเงินค่าแสตมป์อีกด้วย จึงนับได้ว่าช่องทาง

การตอบสนองกลับผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) นี้ เป็นทางเลือกอีกช่องทางหนึ่งที่ผู้ชมสามารถเลือกให้ตรงตามแบบแผนการดำเนินชีวิตของตนได้นั่นเอง

ฉะนั้นกลุ่มเป้าหมายจึงเป็นคนที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงาน เช่น ผู้บริหาร และพนักงานในบริษัทต่าง ๆ โดยเฉพาะคนที่อาศัยอยู่ในเมือง และเกี่ยวข้องกับระบบธุรกิจ

จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ที่ส่งเข้ามาทางรายการนั้น ในช่วงแรกมีไม่มากนัก แต่เมื่อเวลาผ่านไปสักระยะหนึ่งจึงมีการตอบกลับเข้ามามากขึ้น แต่ก็ยังถือว่าเป็นวิธีการที่ไม่เป็นที่นิยมนัก

3) ช่องทาง Website ใน www.newexplorer.com (Web-board)

หลังจากนั้นไม่นาน ในช่วงที่ทางบริษัท เน็กซ์สเตป จำกัด ได้เปลี่ยนชื่อรายการมาเป็นรายการ "สำรวจโลก" จึงมีการทำ Website** ของรายการเป็นครั้งแรก โดยใช้ชื่อว่า:

www.newexplorer.com

ใน Website นี้จะมีข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับรายการ เช่น ข่าวสารข้อมูลของกิจกรรมต่าง ๆ ของทางรายการ ตารางการออกอากาศ เรื่องย่อในแต่ละตอน ฯลฯ ซึ่งรวมถึง Web board หรือกระดานที่เปิดโอกาสให้ผู้ชมสามารถเขียนร่วมแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ กับทางรายการได้ ซึ่งนับว่าเป็นช่องทางการตอบกลับของรายการอีกช่องทางหนึ่งด้วย

ในช่องทางการตอบกลับประเภทนี้ เป็นผลต่อเนื่องมาจากการเปิดรับการตอบกลับผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ในช่วงก่อนหน้านี้ ที่ได้พัฒนากลายเป็น Website ของรายการในที่สุด

กลุ่มเป้าหมายของช่องทางการตอบกลับรูปแบบนี้คือ กลุ่มคนที่เล่น อินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นประจำ หรือที่เรียกว่า Net-Surfer โดยข้อดีที่เกิดขึ้นคือ บุคคลเหล่านี้สามารถเข้าไปแสดงความคิดเห็นใน Web-board ได้ตลอดเวลา โดยวิธีการนั้นเหมือนกับการปะประกาศบนบอร์ดสาธารณะ โดยผู้ที่เข้า Website คนอื่น ๆ สามารถเปิดดูได้ และด้วยเหตุนี้จึงมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ที่ปะข้อความได้อยู่ตลอดเวลา โดยการปะลงบอร์ดแต่ละครั้งนั้น จะมีการระบุเวลา และวันที่ด้วย ข้อจำกัดจะมีเกิดขึ้นบ้างเนื่องจากจะไม่สามารถรู้ข้อมูลส่วนตัว เช่น ชื่อจริง ภูมิลำเนา เพศ อายุ เป็นต้น

2. ระบบการจัดเก็บข้อมูลการตอบสนองของผู้รับสาร

ในส่วนของการจัดเก็บข้อมูลนั้น ทางบริษัท เน็กซ์สเตป จำกัด ได้มอบหมายให้คุณไพศาล จารุรัตนรงค์ ผู้จัดการฝ่ายข้อมูล เป็นผู้รับผิดชอบจัดการดูแล โดยวิธีการเก็บข้อมูลแต่ละประเภทนั้น ก็มีวิธีการที่แตกต่างกันดังนี้

1) ข้อมูลจากตู้ ป.ณ.

ข้อมูลที่ได้รับจากตู้ ป.ณ. ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบของจดหมาย และไปรษณียบัตร ซึ่งจะทำกรเก็บจากตู้ ป.ณ. ที่ ไปรษณีย์ สาขาคลองจั่น ทุก ๆ 2-3 วัน โดยแผนกจัดเก็บข้อมูล จะเป็นผู้รับผิดชอบในการไปไขตู้ หลังจากนั้นเมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว จะทำการคัดแยกข้อมูลตามประเภท กล่าวคือ แยกจดหมายทั้งหมดไว้รวมกัน ไปรษณียบัตรทั้งหมด และพัสดุภัณฑ์ต่าง ๆ ไว้ตามประเภทก่อนที่จะดำเนินการแยกประเภทเนื้อหาต่อไป

เมื่อแยกข้อมูลตามประเภทต่าง ๆ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงเริ่มวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล โดยการเปิดจดหมายอ่านเนื้อหา ไปพร้อม ๆ กับการคัดแยกเนื้อหาของไปรษณียบัตร และเปิดพัสดุภัณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งโดยปกติแล้ว หลักเกณฑ์ในการคัดแยกเนื้อหานั้น จะกำหนดไว้อย่างคร่าว ๆ ดังนี้

1.1) ประเภทจดหมาย และการ์ดอวยพรต่าง ๆ

ข้อมูลประเภทจดหมายเป็นข้อมูลที่ค่อนข้างมีเนื้อหาหนัก เนื่องจากผู้รับสารมักจะเขียนตอบมาก่อนข้างเยอะ และยาวพอสมควร ทำให้ต้องใช้เวลาในการวิเคราะห์มากกว่าข้อมูลประเภทอื่น รูปแบบของจดหมายที่ได้รับนั้นมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ทั้งในแง่ของกระดาษที่ใช้ วิธีการเขียนข้อมูล ซึ่งมีทั้งแบบที่เป็นลายมือของผู้รับสารเอง พิมพ์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือเครื่องพิมพ์ดีด เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผู้ที่อ่านวิเคราะห์จดหมายของแผนกจัดเก็บข้อมูล จะทำการคัดแยกประเภทโดยคำนึงถึงเนื้อหาหลัก ซึ่งแบ่งเป็น

- 1.1.1) จดหมายที่เขียนเข้ามาถามข้อข้องใจ หรือปัญหาต่าง ๆ ต่อรายการ
- 1.1.2) จดหมายที่เขียนเข้ามาแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นต่าง ๆ ทั้งติและชมรายการ
- 1.1.3) จดหมายที่เขียนเข้ามาเพื่อร่วมสนุกตอบปัญหาชิงรางวัลของทางรายการ

ในขณะที่เดียวกัน ผู้ที่อ่านคัดแยกจดหมายจะทำการ Highlight ข้อความที่สำคัญในจดหมายไว้ด้วย โดยใช้ปากกา Highlight สีสะท้อนแสงต่าง ๆ โดยจะ Highlight แค่เพียงบางประโยคที่สำคัญเท่านั้น เช่น ประโยคคำถาม ประโยคที่ชมเชย หรือ ตีรายการ ความต้องการพิเศษอื่น ๆ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเพิ่มความชัดเจนในการกลับมาอ่านทบทวนเนื้อหาเพื่อจะทำการตอบกลับนั่นเอง เมื่ออ่านเสร็จแล้ว จดหมายทุกฉบับจะถูกนำมาเย็บด้วยที่เย็บกระดาษติดกับของจดหมายนั้น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลที่อยู่เพื่อใช้ในการตอบกลับต่อไป

เนื่องจากจำนวนจดหมายที่ได้รับในแต่ละวันนั้นมีปริมาณมาก จึงทำให้แผนกจัดเก็บข้อมูล จำเป็นต้องใช้เวลาอย่างมากในการคัดแยกจดหมาย ด้วยเหตุนี้ทางบริษัท เน็กซ์สเตป จำกัด ได้จัดลำดับความสำคัญสำหรับเนื้อหาของจดหมายประเภทต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญต่อผู้รับสารที่มีข้อสงสัย หรือข้อข้องใจต่อรายการก่อน ซึ่งโดยปกติจะสามารถพบได้ในจดหมายที่เขียนเข้ามาติหรือต่อว่ารายการ โดยในประเด็นนี้จะเน้นสำหรับผู้รับสารที่ต้องการความกระจ่างในเรื่องที่เข้าใจผิด หรือซึ่งอาจจะส่งผลเสียต่อภาพพจน์ของรายการก่อน เช่น ไม่เข้าใจว่า ทำไมถึงนำสารคดีที่โหดร้ายซึ่งมีการฆ่าสัตว์ ทำลายชีวิตกันมาให้เด็กดู เป็นต้น ในเนื้อหาประเภทนี้ ทางบริษัทฯ จะทำการตอบกลับไปโดยเร็วที่สุด เพื่อให้ผู้ชมได้รับความเข้าใจ และรับทราบเจตนารมณ์ที่แท้จริงของรายการ นอกเหนือจากนี้ จะทำการตอบข้อข้องใจอื่น ๆ ของรายการต่อไป

หลังจากทำการตอบจดหมายประเภทนี้เรียบร้อยแล้ว จึงทำการคัดเลือกตอบจดหมายที่มีเนื้อหาประเภทแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น หรือติ-ชม รายการโดยเนื้อหาที่ส่งเข้ามาจะไม่รุนแรงเท่ากับประเภทแรก โดยวิธีการตอบกลับนั้น จะเน้นในการแสดงความขอบคุณที่ส่งจดหมายเข้ามา และมักจะส่งของที่ระลึกจากทางรายการ เช่น รูปพร้อมลายเซ็นของพิธีกรกลับไปให้ เป็นต้น

สำหรับส่วนเนื้อหาที่ตอบคำถามเข้ามาซึ่งรางวัลกับทางรายการนั้น จะแยกเอาไว้ต่างหากอีกกลุ่มหนึ่ง เพื่อจะรอนำมาค้นหาผู้ได้รับรางวัลจากทางรายการต่อไป เป็นที่น่าสังเกตว่า การตอบกลับเข้ามาเพื่อตอบคำถามชิงรางวัลนั้น ส่วนใหญ่จะตอบกลับเข้ามาในรูปแบบของไปรษณียบัตรเป็นส่วนใหญ่ แต่จะพบได้ว่า จดหมายที่ส่งเข้ามาเพื่อตอบคำถามชิงรางวัลนั้น มักจะมีการแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น หรือข้อติ-ชมต่อรายการเข้ามาผสมด้วย ซึ่งอาจเป็นความตั้งใจหลักของการส่งจดหมายเข้ามาก็ได้

ในจำนวนจดหมายที่ส่งเข้ามานั้น จะมีจดหมายบางฉบับได้รับการคัดเลือกให้อ่าน ออกอากาศผ่านทางรายการด้วย ซึ่งจดหมายทุกฉบับที่ได้ออกอากาศจะได้รับของที่ระลึกจาก ทางรายการ "สำรวจโลก" โดยจะจัดส่งกลับไปให้

นอกเหนือจากจดหมายแล้ว ยังมีการดอวยพรต่าง ๆ ที่ส่งเข้ามาทางตู้ ป.ณ. ด้วย ซึ่งจะมี มากในช่วงโอกาสเทศกาลพิเศษต่าง ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันคริสตมาส เป็นต้น โดยจะส่งมา เพื่ออวยพร และให้กำลังใจต่อทีมงาน และพิธีกรรายการ

ผู้วิจัยยังค้นพบอีกว่ามีผู้ชมรายการไม่น้อยทีเดียวที่เขียนถึงรายการ โดยในบางเนื้อหาไม่มี ส่วนเกี่ยวข้องกับตัวเนื้อหาหนังสือสารคดีเลยด้วยซ้ำไป ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนสะท้อนออกมาถึง ภาพพจน์บุคลิก ลักษณะของพิธีกรผ่านทางรายการ "สำรวจโลก" ที่สามารถสร้างความ ไว้วางใจแก่คนดูได้เป็นอย่างดี นับเป็นข้อได้เปรียบ และข้อดีของรายการเป็นอย่างมาก ที่ได้ ส่งผลถึงทัศนคติ และความคิดที่ดีต่อรายการของผู้ชมกลุ่มนี้ ซึ่งสังเกตได้ว่าผู้ชมบางคนเขียน จดหมายเข้ามา บางครั้งพูดถึงเนื้อหารายการไม่มากนัก ในขณะที่เขียนถึงตัวของพิธีกร มากกว่า โดยมีการเล่าถึงชีวิตส่วนตัว บางคนถึงกับนำปัญหาส่วนตัวมาเล่าให้ฟัง และขอ คำปรึกษา ในขณะที่บางคนอยากรู้จักพิธีกรด้วยเป็นการส่วนตัว ดังจะเห็นได้จากตัวอย่าง จดหมายต่อไปนี้

แผนภาพที่ 9 จดหมายที่เขียนถึงพิธีกร

บันทึก

อ. เมือง ร. สรรพ์ 18000

๒๒ มกราคม ๒๕๔๔

เรียน คุณประไพ แสงอรุณ

ฉบับที่ 38 ต.ระ จอฝนเพื่อตัดผมใหม่ก่อนขึ้นท่าเดิม
หน้าตาสดใส

ขอฝากให้และทีมงานสามารถโลกได้พักผ่อนตกหยดตามได้เรื่อย
จากการทำงานบ้าง ก็ขอแนะนำให้มีเที่ยวงานวันแม่พรางหวาน
ที่จังหวัดนครนายก เพราะการเดินทางไม่ไกลจากกรุงเทพฯ มากนัก
งานจัดระหว่างวันที่ ๗-11 กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ หน้าตาสดใสสวย
น่ารักๆ รับประทานอาหารไม่ให้อ้วนอ้วนมากมาย โดยเฉพาะ
นมปรุง และมะขวิด ที่รับรองเพราะเมื่อก่อนทำมาอยู่จังหวัด
นนทบุรีก่อนที่พี่ชาย มาอยู่จังหวัด สรรพ์ ต.ระ หน้าตาสดใส
ดีมีในร้านแล้ว พี่ก็ยังไม่อยากเลย พี่ก็อยากไปเที่ยว
ฝากชมคุณบรรณาธิการ (อ.ระ) ๒๗ ต.ระ หน้าตาสดใส
ทำให้ออมยิ้มมาก ต.ระ ขอไปพี่เวลาที่ผมมีของขวัญให้แจ้จรัส

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวประไพ แสงอรุณ)

โทร. 01-

1.2) ประเภทไปรษณียบัตร

จากจำนวนปริมาณของช่องทางตอบกลับทั้งหมด ไปรษณียบัตรถือเป็นช่องทางที่ผู้รับสารตอบกลับมาในปริมาณที่มากที่สุด สาเหตุหลักน่าจะเป็นเพราะเป็นช่องทางที่ง่าย และสะดวกที่สุดสำหรับคนกลุ่มใหญ่ทั่ว ๆ ไป อีกทั้งยังประหยัดโดยไม่ต้องคำนึงถึงการติดตามไปรษณียากรอีกด้วย

ไปรษณียบัตรเกือบทั้งหมดจะเป็นการตอบกลับเข้ามาในรูปแบบของการตอบคำถามชิงรางวัล เพราะไม่มีเนื้อหาอะไรมากมาย เพียงแต่มีคำตอบและที่อยู่ของผู้ส่งก็เพียงพอต่อการร่วมสนุกกับทางรายการแล้ว

ผู้วิจัยได้พบว่าข้อมูลตอบกลับประเภทของการตอบคำถามร่วมสนุกชิงรางวัลกับทางรายการนั้น มีอยู่เป็นจำนวนมาก โดยช่องทางที่ถือว่าเป็นที่นิยมที่สุดในการตอบคำถามกลับเข้ามาทางรายการ คือ ผ่านทางไปรษณียบัตร เนื่องจากในจำนวนไปรษณียบัตรประมาณ 7100 ฉบับ มีถึงประมาณ 7000 ฉบับที่ตอบคำถามเข้ามาร่วมสนุกกับทางรายการ

ทางแผนกจัดเก็บข้อมูล ของบริษัทฯ ได้ทำการคัดแยกข้อมูลในไปรษณียบัตรอย่างง่าย ๆ โดยแยกกลุ่มที่เป็นการตอบคำถามชิงรางวัลออกจากกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งกลุ่มอื่น ๆ นั้นจะประกอบด้วย การแนะนำรายการในเรื่องที่ตนสนใจ หรือเป็นการติ-ชมรายการอย่างสั้น ๆ เป็นต้น โดยปกติแล้ว ทางรายการจะมอบรางวัลให้แก่ผู้ชมที่บ้านที่ตอบคำถามถูกต้องและส่งเข้ามาได้เร็วที่สุด เมื่อได้จำนวนผู้รับรางวัลตามที่ต้องการแล้ว ไปรษณียบัตรที่ตอบคำถามชิงรางวัลที่เหลือจะถูกแยกออกไปเก็บใส่ลังไว้อีกทีหนึ่ง ซึ่งไม่ได้ใช้ทำอะไรเป็นพิเศษ ส่วนที่เป็นข้อมูลอื่น ๆ ก็จะถูกเก็บแยกไว้ต่างหาก

อย่างไรก็ตาม กระบวนการที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ได้ถูกดำเนินการไปเพียงระยะหนึ่ง เนื่องจากไปรษณียบัตรที่ส่งเข้ามานั้นมีปริมาณมากจริง ๆ กอปรกับมีข้อมูลช่องทางอื่น ๆ ที่ได้ไหลบ่าเข้ามาอีก ทำให้เมื่อแผนกจัดเก็บข้อมูล ได้คัดเลือกผู้รับรางวัลตามจำนวนที่ต้องการแล้ว จึงได้นำไปรษณียบัตรที่เหลือทั้งหมดใส่ลังไว้รวมกัน โดยตั้งใจว่าจะกลับมาแยกข้อมูลอีกครั้งเมื่อมีเวลา

1.3) ประเภทพัสดุภัณฑ์ต่าง ๆ

นอกเหนือจากจดหมาย การ์ดอวยพร และไปรษณียบัตรแล้ว ยังมีพัสดุภัณฑ์ส่งเข้ามาทางรายการอีกด้วย ซึ่งจะส่งเข้ามาเป็นลักษณะของ ของขวัญ และของที่ระลึกต่าง ๆ ในช่วงโอกาสเทศกาลพิเศษ โดยมักจะส่งมาเป็นกำลังใจให้กับทีมงานผู้จัดทำรายการ และพิธีกร

ในส่วนของพัสดุภัณฑ์เหล่านี้ ทางรายการจะมีการจัดส่งจดหมายขอบคุณ และของที่ระลึกจากรายการกลับไปให้

2) ข้อมูลจากจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

ในส่วนของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือ E-mail นั้น ที่ผ่านมาจะส่งเข้าสู่ที่อยู่ Info@nextstep.co.th ซึ่งจะส่งตรงเข้าสู่ตู้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของคุณ ออมรินทร์ ชมรัตน์ กรรมการผู้จัดการบริษัท เน็กซ์สเตป จำกัด โดยการเข้าถึงข้อมูลในส่วนนี้จำเป็นต้องมีรหัสผ่าน หรือ Password ส่วนบุคคล ซึ่งบุคคลเดียวที่มี รหัสผ่านนี้ ก็คือคุณอมรินทร์ คนเดียว ซึ่งไม่สะดวกต่อทางรายการที่จะเปิดเผยข้อมูลในส่วนนี้ จึงทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้

อย่างไรก็ตามทางบริษัท เน็กซ์สเตป จำกัด ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ข้อมูลที่ได้จากจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่ จะคล้าย ๆ กับข้อมูลทางตู้ ป.ณ. กล่าวคือจะมีการแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น และติ-ชมรายการเข้ามา รวมทั้งมีการถามคำถามข้อข้องใจต่าง ๆ และอีกส่วนซึ่งไม่มากนัก ก็คือผู้ชมที่ตอบคำถามชิงรางวัลเข้ามา ทั้งนี้ข้อมูลทั้งหมดที่ผ่านเข้ามาทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์นั้น ทางคุณอมรินทร์ ชมรัตน์ กรรมการผู้จัดการจะเป็นผู้จัดการข้อมูลเองทั้งหมด โดยจะเป็นผู้ที่ตอบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้กลับไปเอง

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลส่วนใหญ่ที่ส่งเข้ามาก็ยังคงเป็นรูปแบบของจดหมาย และไปรษณียบัตรผ่านทางตู้ไปรษณีย์อยู่ดี

3) ข้อมูลจากทาง Website ใน www.newexplorer.com ผ่านทาง Web board

นับว่าเป็นทางเลือกที่น่าสนใจอีกทางหนึ่งที่ทางรายการ "สำรวจโลก" ได้เปิดโอกาสให้ผู้ชมทางบ้านได้มีส่วนในการแสดงความคิดเห็น โดยการเปิด Web-site ของรายการขึ้นมาใหม่ โดยเฉพาะ โดยใช้ชื่อว่า www.newexplorer.com

เว็บไซต์ดังกล่าวจะประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานของรายการ "สำรวจโลก" เช่น ตารางเวลา ออกอากาศ เนื้อเรื่องย่อในแต่ละตอน (ดูตัวอย่างในภาคผนวก) รวมถึง Web board ด้วย ซึ่งทำให้ผู้ชมที่ไม่ได้อยู่ที่ใดของโลก ก็สามารถเข้าสู่ เว็บไซต์ของรายการได้ โดยส่วนที่ผู้ชมสามารถเข้าไปแสดงทัศนคติ ความคิดเห็นของรายการได้ จะอยู่ในส่วนของ Web board นี้เอง

ลักษณะของ Web board ที่กล่าวถึงนี้มีลักษณะเป็นคล้ายกับกระดานข้อมูลข่าวสารต่างๆ ซึ่งผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมเว็บไซต์สามารถเข้าไปแสดงทัศนคติ และความความคิดเห็นต่าง ๆ ได้เสมือนกับได้ปะประกาศข้อความของตน ซึ่งทุกคนที่เข้าสู่ Web board นี้จะสามารถอ่านข้อความของทุก ๆ คนได้ รวมทั้งสามารถแสดงทัศนคติ ความคิดเห็นต่อไปได้อีกด้วย

โดยปกติแล้วข้อมูลที่ได้จาก Web board นั้น จะเป็นข้อมูลสั้น ๆ เช่น การถามคำถาม การส่งข้อความเพื่อให้กำลังใจรายการ การแนะนำรายการในเรื่องที่อยากดู ฯลฯ ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้ค่อนข้างจะเป็นคนที่หลากหลาย มีทุกเพศทุกวัย สาขาอาชีพหลากหลายแขนง โดยข้อดีของการแสดงข้อความผ่าน Web board นั้นคือ มีความสะดวกสำหรับคนที่ต้องใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว ซึ่งจะง่ายและรวดเร็วกว่ามาก แต่ในทางกลับกันก็คือ ช่องทางการตอบกลับช่องทางนี้จะถูกจำกัดอยู่ในกลุ่มคนที่สามารถใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเป็นเท่านั้น

การตอบสนองของผู้รับสารต่อรายการ “สำรวจโลก”

ในเรื่องการตอบสนองของผู้รับสารนี้ ผู้วิจัยจะอธิบายโดยแยกออกเป็น 2 ประเด็นหลักด้วยกัน คือ

1. ลักษณะของผู้รับสาร
2. แบบแผนพฤติกรรมในการชมรายการ
3. ลักษณะการตอบสนองของผู้รับสาร

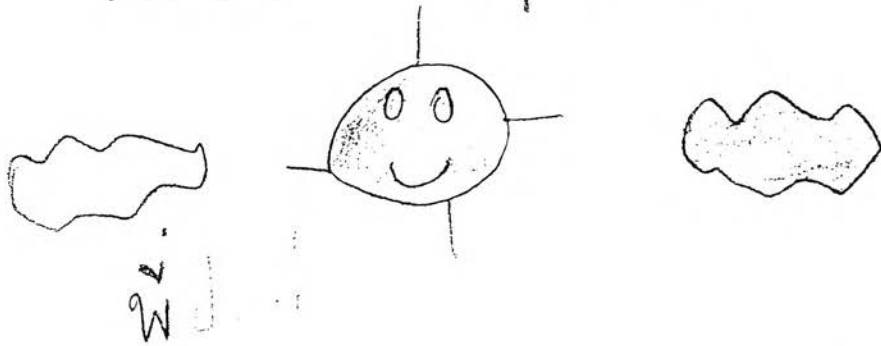
1. ลักษณะของผู้รับสาร

จากลักษณะพื้นฐานของรายการ “สำรวจโลก” ที่เป็นรายการประเภทให้สาระประโยชน์ ความรู้แก่ผู้ชมคนดู ซึ่งโดยปกติ มักจะเหมาะกับผู้ชมที่เป็นผู้ใหญ่ และเป็นคนมีพื้นฐานความรู้ที่ดี เนื่องจากเนื้อหาหนังสือสารคดีค่อนข้างที่จะให้ข้อมูลมาก และหนักพอสมควร แต่เป็นที่น่าสนใจว่า ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกลับพบ ผู้ชมรายการในคุณลักษณะที่หลากหลาย ครอบคลุมถึงทุกเพศ และทุกวัย จากหลายสาขาอาชีพด้วยกัน โดยในประเด็นนี้ พบว่ามีคุณลักษณะที่น่าสนใจต่าง ๆ ซึ่ง จะขออภิปราย ดังนี้

1) อายุ

ประกอบด้วยกลุ่มคนในระดับอายุที่แตกต่างกันออกไป เริ่มตั้งแต่ผู้ชมที่เป็นกลุ่มเด็กเล็ก ระดับอายุตั้งแต่ 4-5 ขวบ ที่มีการตอบสนองกลับเข้ามาทางรายการ ส่วนใหญ่จะพบในรูปแบบของการใช้ลายมือของตนเองเขียนเข้ามาทางรายการ เพื่อแสดงความชื่นชมรายการ และแสดงถึงความต้องการของตนในการเสนอแนะรายการให้ไปสำรวจ หรือผ่านทางรูปแบบที่คุณพ่อ คุณแม่เป็นผู้เขียนแทนให้ อีกทั้งยังมีการแสดงออกผ่านทางการวาดรูปต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการได้รับแรงบันดาลใจจากการชมหนังสือสารคดีของรายการ “สำรวจโลก”

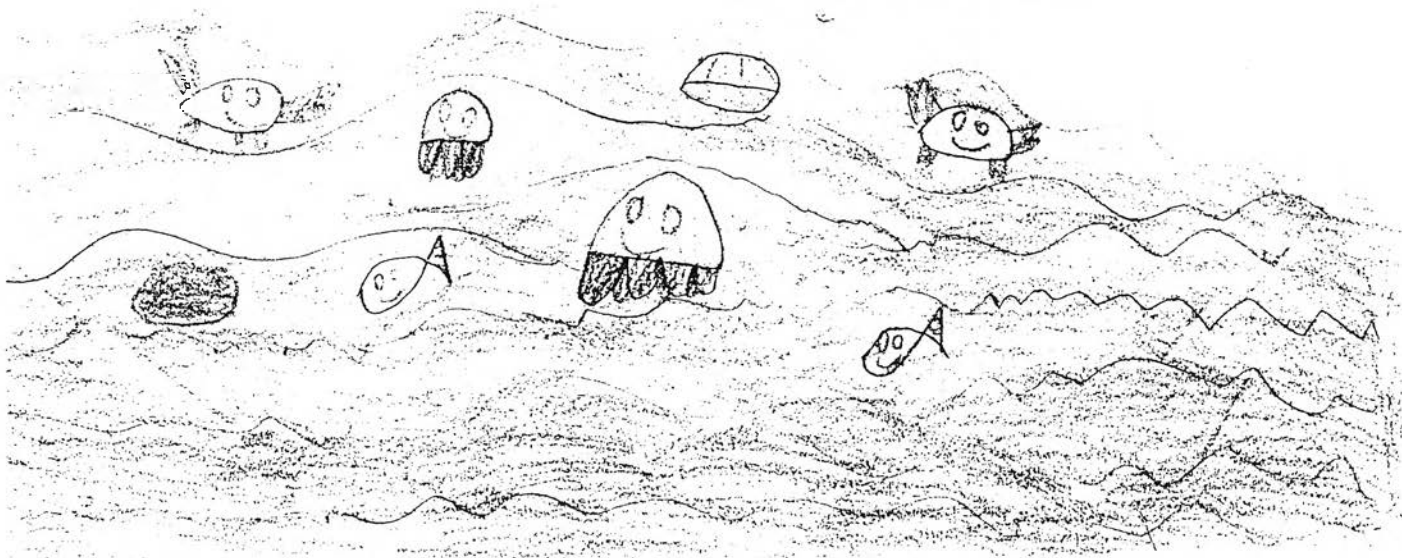
วันที่ 2+ พฤษจิกายน พ.ศ. 2543

หนูชื่อ ฟิล์ม อายุ 6 ขวบค่ะ
หนู พัง ดารา รัตน์

หนู ชอบดูการ์ตูนอะไรมากๆ

ชอบคนหัด
โดย ฟิล์ม

นอกจากนี้ ยังพบผู้ชมในระดับวัยรุ่น ผู้ใหญ่วัยทำงาน ไปจนถึงระดับกลุ่มผู้สูงอายุ รวมถึงบุคคลที่เกษียณอายุแล้ว อายุประมาณ 60-70 ปี คนเหล่านี้ โดยส่วนใหญ่ เป็นกลุ่มคนที่ชื่นชอบรายการ และเป็นแฟนอย่างเหนียวแน่นต่อรายการทั้งสิ้น หากพูดถึงโดยสัดส่วนแล้วมีปริมาณในกลุ่มเด็ก กลุ่มคนทำงาน และกลุ่มผู้สูงอายุในปริมาณที่มากใกล้เคียงกัน

กลุ่มผู้ชมที่เป็นเด็กนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นอีกทางของการรับชมในลักษณะแบบแผนทั้งครอบครัว ซึ่งถือว่ามีมากพอสมควรทีเดียว และนับว่าเป็นเรื่องน่าสนใจมากสำหรับในกรณีรายการ "สำรวจโลก" นี้ ซึ่งโดยปกติจะมีเนื้อหาที่ค่อนข้างหนักในตัวของรายการเอง จะสามารถดึงดูดกลุ่มผู้ชมลักษณะเด็กได้มากมายเช่นนี้ เหตุผลหนึ่งก็มาจากการดัดแปลงในการผลิตซ้ำของรายการนั่นเอง

2) อาชีพ

ในเรื่องของอาชีพการงาน ค้นพบว่า มีอยู่อย่างหลากหลายสาขาร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นตั้งแต่กลุ่มที่ยังศึกษาอยู่ คือในระดับอนุบาล ประถม และมัธยมศึกษา รวมทั้งนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย และอาชีพต่าง ๆ ประกอบด้วย กลุ่มคนที่ทำงานในบริษัท ครูบาอาจารย์ ข้าราชการ นักธุรกิจ ผู้บริหาร แม่บ้าน พ่อค้าแม่ขาย ผู้ใช้แรงงาน ฯลฯ ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นกลุ่มผู้ชมรายการ "สำรวจโลก" ทั้งสิ้น ฉะนั้นเอง สำหรับรายการแล้ว จึงถือว่า สามารถเข้าถึง และได้รับความนิยมจากผู้ชมในทุกสาขาอาชีพอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ ยังพบว่า มีกลุ่มผู้ชมที่เป็นพระสงฆ์ รวมทั้งเจ้าอาวาสวัดจากทั่วประเทศที่ได้ส่งจดหมายเข้ามาทางรายการด้วย ทั้งนี้ได้สะท้อนถึงความนิยมของรายการที่สามารถเข้าถึงคนทุกกลุ่มได้เป็นอย่างดี

แผนภาพที่ 11 ผู้ชมที่เป็นพระสงฆ์

อ.เมือง จ.สกลนคร 47000

2 มิถุนายน 2543

เจริญพร คุณปรมี แสงอรุณ

อาตมาได้ชมรายการ "สำรวจโลกฯ" ของโยมแล้ว เห็นว่าเป็นรายการที่มีสาระความรู้ ทำให้ได้รู้จักการดำรงชีวิตของสัตว์ต่าง ๆ ได้อย่างใกล้ชิด ซึ่งตามปกติแล้วเราจะไม่มีโอกาสได้เห็นเช่นนี้เลย นับว่าผู้จัดทำรายการนี้ มีความพยายาม อุตุน จนได้มาซึ่งภาพที่เราไม่เคยเห็นมาก่อน

เวลาออกอากาศที่เปลี่ยนแปลงใหม่ก็เหมาะสมแล้ว ไม่ตึกเกินไป เด็กนักเรียนระดับมัธยมกำลังทำการบ้านกันในขณะนี้ ก็จะได้หยุดพักสมองมาชมรายการสำรวจโลกฯ เสียก่อนจึงค่อยไปทำการบ้านต่อ และระยะเวลาที่ออกอากาศครั้งละครึ่งชั่วโมง ก็เห็นว่าพอดี ทำให้คนอยากจะติดตามชมตอนต่อไป

อยากจะขอเจริญพรถามสักเรื่อง แต่อาจจะเป็นเรื่องส่วนตัวไปบ้าง ทั้งนี้ ไม่ได้มีเจตนาเป็นอย่างอื่นเพียงแต่อยากหาข้อมูลหรือความรู้เกี่ยวกับการจัดรายการเท่านั้น อยากจะถามว่าในการออกอากาศแต่ละตอนของรายการสำรวจโลกฯ ของโยมจะต้องจ่ายค่าเวลาให้แก่ทางสถานีฯ เท่าไร และทีมงานที่ถ่ายทำนั้นเป็นคนไทยหรือชาวต่างชาติ ก็คงจะมีเรื่องรบกวนถามแต่เพียงเท่านี้

ขอเจริญพร

(พระวินัยธร พิชรพล ปญญาปสุโต)

3) ระดับการศึกษา

ในระดับการศึกษาเช่นเดียวกัน ที่พบว่า ไม่ว่าจะเป็นคนที่ได้รับการศึกษามากหรือน้อยในระดับใด ก็ล้วนเป็นผู้ชมของรายการ "สำรวจโลก" ทั้งสิ้น จากการวิจัยข้อมูล พบว่ามีตั้งแต่กลุ่มคนที่ได้รับการศึกษาน้อย อาทิ ผู้ใช้แรงงาน แม่ค้า คนใช้ ฯลฯ ไปจนถึงระดับกลุ่มคนที่ได้รับการศึกษาสูง เช่น จบปริญญาในระดับต่าง ๆ รวมถึงบางกลุ่มคนที่ได้รับการยอมรับและมีตำแหน่งในทางวิชาการด้วย เช่น ด็อกเตอร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เป็นต้น

จากการค้นพบในครั้งนี้ ก็ถือเป็นการยืนยันได้อย่างชัดเจนว่า รายการสารคดี "สำรวจโลก" ไม่ได้ถูกจำกัดกลุ่มคนดูอยู่เฉพาะบุคคลที่มีความรู้ และมีการศึกษาเท่านั้น ทั้งนี้ เหตุผลที่สำคัญอย่างหนึ่ง ก็เนื่องจากกลุ่มคนเหล่านี้ มีความต้องการในการเปิดรับประสบการณ์ต่อเรื่องราวต่าง ๆ ผ่านทางรายการ ในเรื่องที่ตนไม่เคยรู้ หรือไม่มีโอกาสได้สัมผัสรับรู้มาก่อน

น้องช่อคำหล้า ไผ่กระโทกคะ ชอบดู
 ลายการพี่ป้อมคะ คนนายบอกว่าจะฉลาด
 น้องช่อขบพี่ป้อมมีหล่อเหมือนพระเอกละคร ถ้ามี
 ลายการของพี่ทกวนกจะดั้นคะ วันไหนไม่ได้อ
 คิดถึงพี่มากคะ พี่ป้อมมีจัดลายการมาเที่ยวที่
 มหาสารคามบ้านน้องด้วยนะคะ ขอโทษลายมือ
 ไม่สวยไม่จบป4 มาเป็นคนรับใช้ พี่ป้อมมีจัด
 ลายการไปนานๆนะคะ น้องจะดูทุกทีคะ

คำหล้า

2. แบบแผนพฤติกรรมในการชมรายการ

รูปแบบการรับชมส่วนใหญ่ เป็นการรับชมแบบในครัวเรือน หรือที่บ้าน โดยจะเป็นลักษณะในเชิงอยู่กันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตาในครอบครัว ส่วนหนึ่งส่งผลทำให้เกิดคุณลักษณะของผู้ชมที่หลากหลายแตกต่างกัน ซึ่งถือว่าตรงตามวัตถุประสงค์ที่ทางรายการได้ตั้งเอาไว้ตั้งแต่แรก คือ ต้องการให้ผู้ชมซึ่งเป็นเด็กในครอบครัว เป็นผู้สร้างแบบแผนในการชมแบบทั้งครอบครัว เพื่อส่งเสริมและสร้างความสัมพันธ์อันดีในสถาบันหน่วยย่อยนี้ ซึ่งข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ จะเห็นได้จากตัวอย่างจดหมายของผู้ชมที่บ้านที่เขียนมาถึงรายการ

แผนภาพที่ 13 แบบแผนการชมเป็นลักษณะครอบครัว 1

8 เมษายน 2000

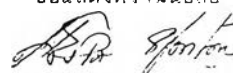
เรื่อง ขอแสดงความชื่นชมในรายการ National Geographic

เรียน ผู้จัดการรายการ

ดิฉัน สามี่ และ ลูกๆ ติดตามรายการ National Geographic มาโดยตลอด พยายามดูให้ได้ทุกครั้งเท่าที่มีโอกาส ลูกๆชอบมาก เขาชอบดูซีรีส์สัตว์ต่างๆ มีสาระดี หาดูได้ยาก โดยเฉพาะในภาวะปัจจุบันที่รายการในโทรทัศน์ มีแต่สิ่งไร้สาระ มีแต่เกมส์โชว์ วงดนตรีวัยรุ่น ไม่มีประโยชน์เลย ถ้ามีเวลาทำได้อ่านและสามี่จะชอบนั่งดูรายการ National Geographic กับลูกๆ คุยกันไปส่อนกันไป เป็นเวลาที่ดีสำหรับครอบครัว สามี่ก็ชอบดูมาก เพียงแต่ไม่ค่อยมีเวลามาว่าดูกับลูกๆเท่านั้น

ดิฉันขอขอบคุณทั้งคุณผู้จัดการนี้ คุณพิธีกร และ "Mittweida" ผู้ให้การสนับสนุน พวกคุณทำให้รายการโทรทัศน์ตอนกลางคืน มีคุณค่า มีสาระ ไม่ใช่การเปิดโทรทัศน์ไว้เป็นเพื่อนแค่นั้น เสียงกับฉีกาพริ้งไปร้องมาเท่านั้น เพียงแต่ช่วงเวลาของรายการ ดึกไปหน่อยสำหรับเด็กนักเรียนเวลาเปิดเทอม ส่วนเวลาปิดเทอมอย่างช่วงนี้ไม่มีปัญหา แต่ถึงอย่างไรก็จะพยายามมาให้ลูกได้ดูมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ขอขอบคุณอีกครั้งสำหรับสิ่งดีๆ ที่พวกคุณทำให้กับผู้ชมรายการ

ขอแสดงความนับถือ

(ญ.แสงวิสา สุภัญญา)

ดร. สิบเรศ สุภัญญา

(ดร. สิบเรศ สุภัญญา)

จ๊อค ปาน

(ดร. ประเมศวร์ สุภัญญา)

แผนภาพที่ 14 แบบแผนการชมเป็นลักษณะครอบครัว 2

วันที่ 29 มีนาคม 2543

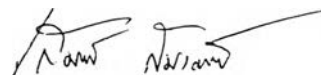
เรื่อง ขอแสดงความคิดเห็น

เรียน ผู้บริหารรายการ“NATIONAL GEOGRAPHIC CHANNEL”

ดิฉันและครอบครัวติดตามชมรายการ“NATIONAL GEOGRAPHIC CHANNEL”มานานพอสมควรแรกที่เดียวลูกชาย(อายุ 12 ปี)เป็นผู้ชักชวนให้ดิฉัน-สามีและน้องสาวของเขา(อายุ 4 ปี)ดู จากนั้นพวกเราทั้งหมดก็ติดใจที่ลูกๆให้ความสนใจรายการนี้ เพราะมีสาระและเป็นแหล่งความรู้ทั้งด้านวิทยาศาสตร์-สิ่งแวดล้อม-ประวัติศาสตร์ และเรื่องจริงที่ไม่เคยพบเห็นหรือคิดว่ามีอยู่ในโลก จากสิ่งที่เขาไม่เคยใส่ใจเขาก็หันมาให้ความสนใจเพราะเขาได้สัมผัสกับสิ่งตื่นตาตื่นใจ งดงาม แปลก ลึกลับ น่ากลัวและน่าพิศวง ได้ทราบถึงวัฏจักรของสิ่งมีชีวิตในโลกตั้งแต่สิ่งที่ใกล้ตัวจนถึงสิ่งที่ไกลตัวที่สุด และทราบถึงสิ่งที่ต้องให้ความระมัดระวังในการดำรงชีวิต เป็นรายการที่ควรได้รับการส่งเสริมเป็นอย่างยิ่ง ระยะเวลาที่น่าเสนอไม่มากไปจนน่าเบื่อและไม่น้อยไปจนหงุดหงิด น่าเสียดายและกังวลในการพูดของผู้ดำเนินรายการก็ชัดเจน กระชับได้ใจความทำให้น่าติดตาม แต่ช่วงเวลาแพร่ภาพก็ไปน้อยสำหรับเด็ก ดิฉันดูรายการแล้วนำไปคุยกับเพื่อนที่ทำงานก็พบว่าหลายๆครอบครัวก็ให้ความสนใจติดตามชมอยู่เช่นกัน และมีความเห็นตรงกันว่าถ้าสามารถเปลี่ยนเวลาแพร่ภาพมาเป็นช่วงหลังข่าวเลยจะเหมาะสมที่สุดเพราะเด็ก ๆจะได้นอนเร็วขึ้น สำหรับพ่อแม่ผู้ปกครองกลับจากทำงานปฏิบัติภารกิจภายในบ้านเรียบร้อยแล้วก็ได้มีเวลามาดูพร้อมกันกับลูก ๆ เป็นการสร้างสัมพันธ์ในครอบครัวอีกชั้นหนึ่งด้วย จะเห็นว่าได้ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะเด็ก ๆที่ดูก็จะซึมซับสาระในความบันเทิงเหล่านี้ไปโดยไม่รู้ตัว เป็นการปลูกฝังความคิดในเชิงอนุรักษ์ให้เกิดขึ้นที่ละเล็กละน้อยโดยไม่รู้สึกรู้ว่าถูกยึดเยียดหรือบังคับ เพื่อโลกวันนี้หน้าของพวกเขาจะได้น่าอยู่กว่าวันนี้

ความคิดเห็นของดิฉันเป็นเพียงความคิดเห็นส่วนตัวแต่ก็คิดว่าคงจะมีผู้ชมที่เป็นพ่อแม่ผู้ปกครองของอีกหลายครอบครัวมีความเห็นตรงกันโดยเฉพาะในเรื่องของเวลาแพร่ภาพค่ะ

ขอแสดงความนับถือ

(นางเสมอใจ สมเจตนะพันธ์)

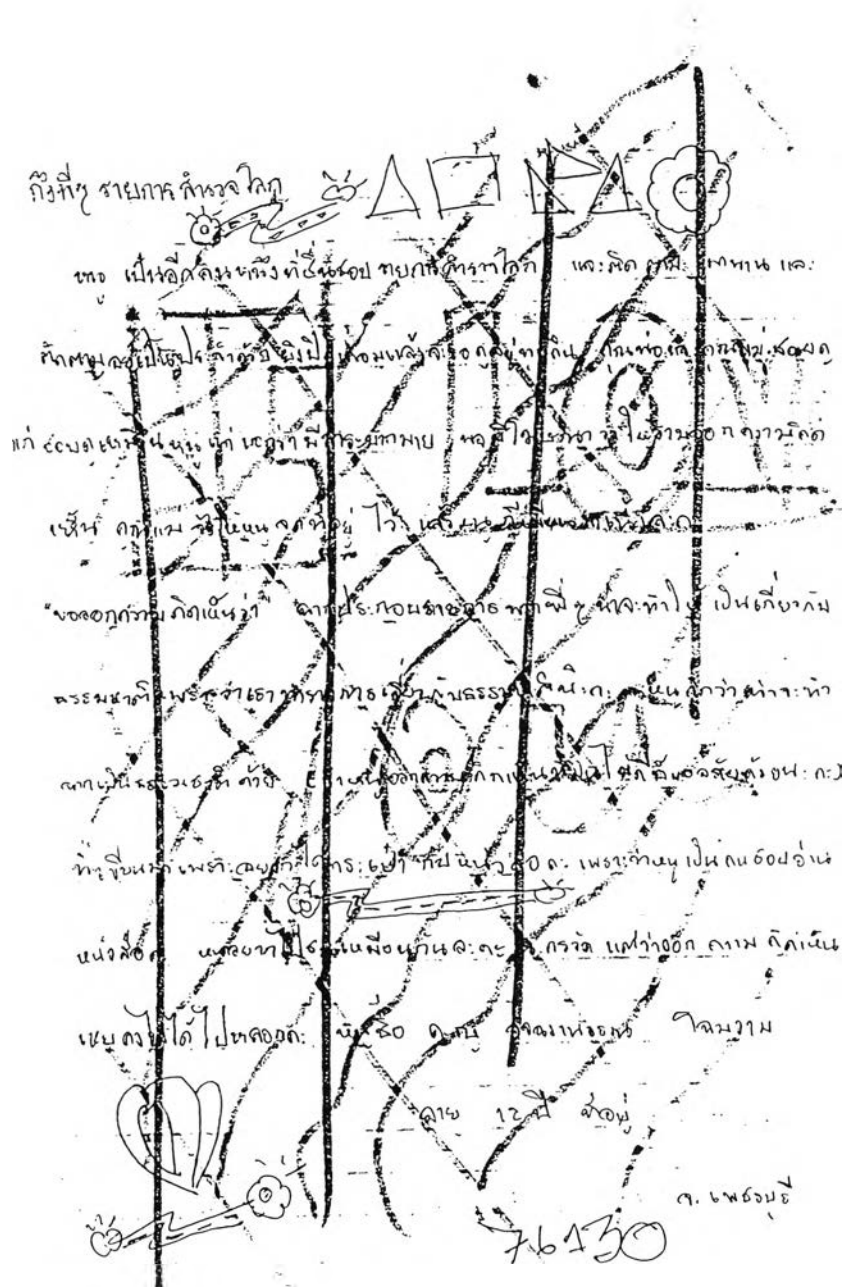
ที่อยู่

เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800

ทั้งนี้ นอกจากการรับชมในแบบแผนลักษณะนี้แล้ว ก็ยังพบผู้ชมอีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่ได้รับชมรายการกับใคร เนื่องจากอาศัยอยู่คนเดียว หรือเพราะสมาชิกคนอื่น ๆ ในบ้านเลือกที่จะรับชมรายการอื่นในช่วงเวลาเดียวกัน ทำให้ต้องรับชมรายการเพียงคนเดียว โดยลักษณะแบบแผนการชมลักษณะนี้ มักเป็นการรับชมเพราะชื่นชอบในรูปแบบ และเนื้อหารายการจริง ๆ เป็นการส่วนตัว ซึ่งโดยแนวโน้มแล้ว ผู้ชมในกลุ่มนี้มักจะเป็นกลุ่มคนที่เปิดกว้างในการรับข้อมูล และมีธรรมชาติพื้นฐานที่สนใจในการเรียนรู้เป็นการส่วนตัวอยู่แล้ว

นอกจากนี้ ยังมีข้อค้นพบว่ามีผู้ชมเป็นจำนวนมาก ที่มีพฤติกรรมในการติดตามชมรายการด้วยความสนใจเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

แผนภาพที่ 15 แบบแผนการติดตามชมเป็นประจำและต่อเนื่อง

และมีการตอบสนองโดยการเขียนจดหมายติดต่อกันทางรายการค่อนข้างบ่อยครั้งมาก

แผนภาพที่ 16 แบบแผนการติดตามชม และติดต่อกับทางรายการอย่างสม่ำเสมอ

บันทึก

๑. พิไลย ก.ธรรมศรี
29 มิถุนายน 2543
ศิษย์ อุดมพร

ตอนที่ 28 ๗2 สักว่าคนคุยแต่คนมีที่ใจคนรักที่
ที่ตรงใจได้ไหม อหะไม่คุยคนมีที่ใจคนรัก
ตอนที่ 28 ๗2 สักว่าคนคุยแต่คนมีที่ใจคนรักที่
ไม่คุยสักทีสักเรื่อง คนคุยรักที่ สักอย่างคนที่มาคนรักโลก
ของพี่เขาเพราะไปได้อ่านคนคุยของตอนแรก แต่ไม่ประทับใจ
เพราะเรื่องตลก ๑2 ๗2

ตอนที่ ๗2 สักว่าคนคุยแต่คนมีที่ใจคนรักที่
คือหากใครรักกันกว่าคนอื่น ๗2 ๗2 รักกันจริง
ก็รัก ที่เคยบอกที่ไปสอนคนที่รักกันแล้ว ตอนที่ ๗2
ว่าอ่านแล้ว ๗2

แต่ที่ ๗2 มีคนรักกันจริงๆ ๗2

๑๓

 ศันสน์

ทสร. 01-

3. ลักษณะการตอบสนองของผู้รับสารต่อรายการ “สำรวจโลก”

ทั้งนี้ จากการวิจัยพบว่าผู้ชมส่วนใหญ่ได้ให้การตอบสนองต่อรายการ “สำรวจโลก” ใน 2 ด้านหลักด้วยกัน คือ

- 1) การตอบสนองเชิงอารมณ์ความรู้สึก (Affective Response) คือการชื่นชอบหรือชื่นชมต่อเนื้อหา และรูปแบบของรายการ
- 2) การตอบสนองเชิงการรับรู้ (Cognitive Response) คือการที่ผู้ชมได้รับความรู้และสาระประโยชน์จากทางรายการ

1) การตอบสนองเชิงอารมณ์ความรู้สึก (Affective Response)

1.1) ผู้ชมจำนวนมากได้แสดงออกถึงอารมณ์ตอบสนองต่อเนื้อหาสาระของรายการ (Affective Content) ด้วยเหตุผลมากมายแตกต่างกัน ประกอบด้วย

1.1.1) ได้รับความบันเทิง และความเพลิดเพลินในเนื้อหาสาระ

“...ขอจดหมายมาให้กำลังใจ และขอให้มียุทธการนี้ต่อไป แม้จะซ้ำกันในบางตอน ก็ไม่เป็นไรค่ะ เราเพลิดเพลินเสมอ เนื่องจากเป็นภาพที่หาชมได้ยาก...”

(คุณสุภัคพร พงษ์พันธุ์, วันที่ 30 กันยายน 2543 อยูธยา จดหมาย)

“...ชมแล้วรู้สึกดี เพลิดเพลิน และมีเนื้อหาต่อทุกวัย...”

(คุณ SU, วันที่ 25 ธันวาคม 2543 Web board)

“...เป็นรายการที่ให้ความรู้ ความบันเทิงที่หาดูได้ยากในปัจจุบัน...ส่งเสริมให้คนเรารักธรรมชาติมากยิ่งขึ้นด้วย...”

(คุณจีระศักดิ์, วันที่ 21 ธันวาคม 2543 Web board)

“...เป็นรายการที่ให้ทั้งสาระ และความบันเทิง ทำให้รู้ถึงการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตบนโลกนี้...”

(คุณ Watee, วันที่ 24 มกราคม 2544 Web board)

“...เป็นรายการที่ให้สาระบันเทิงที่ดี ทำให้เรารอบรู้ในโลกที่กว้างใหญ่มากขึ้น...”

(คุณสุกัญญา บุญทวี, วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2544 Web board)

“...ชอบรายการที่เสนอ ให้ความรู้และบันเทิงดี เป็นทางเลือกใหม่ของคนดูทีวีในเมืองไทย...”

(คุณ Che, วันที่ 24 เมษายน 2544 Web board)

1.1.2) ก่อให้เกิดอารมณ์สนุก ตื่นเต้นเร้าใจ รวมทั้งเกิดความสงสาร

“...ผม 54 ปี ดูทุกวันด้วยความสนุก เร้าใจ จำเอาไว้เล่าลูกที่เป็นนักศึกษา...”

(คุณเกรียงศักดิ์ วัฒนศักดิ์, วันที่ 29 มีนาคม 2543 กรุงเทพฯ จดหมาย)

“...เด็กจะพูดคุยเรื่องสัตว์ต่าง ๆ ในสำรวจโลก คู่กันสนุกสนาน เช่น ปลาฉลาม แมวน้ำ เต่า เสือ...”

(นักเรียนชั้นเด็กเล็ก โรงเรียนชุมชนวัดบางบุชา,
วันที่ 5 มกราคม 2543 นครศรีธรรมราช จดหมาย)

“...อืม เมื่อวานดูตอนเสือชิตาร์กับช่างภาพ เห็นช่างภาพ ตัวแข็ง นิ่ง เจียบไปเลย เป็นเรื่องที่น่าประทับใจ สัตว์ป่ามาแสดงความเป็นมิตร จะมีสักกี่คนที่เจอสถานการณ์แบบนี้...”

(คุณเจ, วันที่ 13 กรกฎาคม 2543 กรุงเทพฯ จดหมาย)

“...สงสารสัตว์ที่ฆ่าตายในภาพมาก บางภาพเสียงต่ออันตรายด้วย รู้สึกตื่นเต้นเหมือนกัน...”

(พระสมุห์จำลอง จิตต์สนธิ, วันที่ 15 ธันวาคม 2543 ชลบุรี จดหมาย)

“...ชอบรายการนี้มาก ได้สาระน่ารู้และตื่นใจตลอดเวลา เด็ก ๆ ก็ได้ความรู้สามารถนำไปใช้ได้...”

(คุณ Saifon Rodrang, วันที่ 20 ธันวาคม 2543 Web board)

“...ในบางครั้งต้องรอลุ้นกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่นำเสนอ อย่างเช่น ตอนที่พระเจ้าติดอยู่ในหนองน้ำ...”

(คุณปรา, วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2544 Web board)

1.1.3) ประทับใจในคุณภาพของเนื้อหา

“...รายการคุณภาพจริง ๆ ซึ่งเมื่อก่อนเคยแต่ได้ดูจากหนังสือ แต่ชมจาก TV มีชีวิตชีวาว่ากันเยอะ...”

(คุณอภิชัย เกตุเงิน, วันที่ 3 มีนาคม 2543 สมุทรปราการ จดหมาย)

“...ขอชมเชยรายการของท่าน และทีมงานทุก ๆ ท่าน ในการดำเนินรายการเนื้อหาสาระ ซึ่งเป็นสารคดีคุณภาพ ระดับโลก ที่มีประโยชน์อย่างมาก และเหมาะสมอย่างยิ่งกับทุกเพศทุกวัย...”

(คุณอิสระ ประจันต์, วันที่ 12 เมษายน 2543 ชุมพร จดหมาย)

“...การถ่ายทำดีมาก ขอชมเชยว่าเป็นรายการที่ได้สาระเต็มเปี่ยม คุ่มค่ากับเวลาที่รอคอย...”

(คุณทอปัด, วันที่ 23 มกราคม 2544 Web board)

“...เพราะว่าบางเรื่องที่มีอันตรายน่า คนดูจะไม่รู้เลยว่าถ่ายทำที่เสร็จและนำออกมาให้ผู้ชมได้ดูนั้น คณะผู้ถ่ายทำจะต้องเจอกับปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง...”

(คุณพรชัย, วันที่ 20 มกราคม 2544 Web board)

“...ติดใจในภาพที่สวยงามตามธรรมชาติที่คัดสรร นำส่วนที่ดีเยี่ยมมานำเสนอ...”

(คุณ Book, วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2544 Web board)

“...ที่ยอดเยี่ยมที่สุด ก็คือมนุษย์ที่สามารถนำภาพ และถ่ายภาพเหล่านี้มาให้เราได้ดู...”

(คุณจุฑามาศ คล้ายนิล, วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2544 Web board)

“...วิธีการถ่ายทำ ใช้คนที่คน เวลาถ่ายทำต้องติดตามพฤติกรรมของสัตว์โลก นานเท่าไร ทำไม้มุกกล้องถึงได้ถ่ายทำได้ใกล้มากแม้แต่รูหรือโพรงที่สัตว์อยู่... เก่งจริงนะครับ ทั้งมาก...”

(คุณเอกราช, วันที่ 2 มีนาคม 2544 Web board)

- 1.2) จากการวิจัย ค้นพบว่า มีผู้ชมรายการได้แสดงออกถึงความชื่นชอบต่อรูปแบบรายการที่ได้ถูกนำเสนอผ่านทางรายการ “สำรวจโลก” (Affective Format) โดยมีประเด็นหลักประกอบด้วย

1.2.1) พึงพอใจและชื่นชมฝีมือการสร้างสรรคผลงาน

“...ผมขอชื่นชมและให้กำลังใจทีมงานทุก ๆ คน ขอให้พวกท่านสร้างสรรค์รายการที่ดี ๆ อย่างนี้ต่อไป เพื่อให้ประชาชนได้มีทางเลือกในการดูโทรทัศน์มากขึ้น...”

(คุณพีรศักดิ์ ภัทรปิติกุล, วันที่ 30 มีนาคม 2543 กรุงเทพฯ จดหมาย)

“...ขอบคุณที่ผลิตรายการดี ๆ อย่างนี้ให้ได้ชม เหนื่อยจากทำงาน กลับบ้านมีรายการดี ๆ อย่างนี้ให้ชม รู้สึกสบายใจ...”

(คุณสมบัติ, วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2544 Web board)

“...ขอบคุณทีมงานรายการสำรวจโลกที่นำเสนอรายการดี ๆ ผ่านทาง Free TV ทางช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ...”

(คุณ Alongkot Pholyiam, วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2544 Web board)

“...ผมติดตามดูตลอดเลย อยากให้กำลังใจ และขอบคุณผู้ผลิตรายการทุกคน และขอให้มียุทธการนี้ตลอดไปนะครับ...”

(ผศ.กীরติ ลีวัจนกุล, วันที่ 14 มีนาคม 2544 Web board)

“...ขอยกย่องทีมงานสำรวจโลกค่ะว่าเก่งมาก สามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับสัตว์ที่นำมาเสนอได้ค่อนข้างดี และชัดเจน อยากร่วมโครงการต่าง ๆ กับทีมงานด้วยค่ะ...”

(คุณ Kim, วันที่ 17 พฤษภาคม 2544 Web board)

“...ขอชื่นชม และให้กำลังใจทีมงานสำรวจโลก ที่ได้ผลิตรายการดี มีสาระ มาให้ประชาชนได้ชม น่าติดตามทุกตอนค่ะ...”

(คุณ Jip, วันที่ 4 พฤษภาคม 2544 Web board)

“...ผมดูรายการสำรวจโลกแล้ว ผมประทับใจมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเนื้อหา สาระ มุมกล้อง ล้วนแต่สมบูรณ์แบบ...”

(คุณชัยชนะ พูนพิพัฒน์, วันที่ 27 ธันวาคม 2543 Web board)

“...ชอบการถ่ายทำ ทำให้เราเหมือนอยู่ในเหตุการณ์จริง และรู้สึกใกล้ชิดครับ...”

(คุณมานัส สิทธิเวช, วันที่ 1 มีนาคม 2544 Web board)

1.2.2) ชื่นชอบบุคลิกภาพ ลักษณะ ท่าทาง และการพูดในตัวพิธีกร

“...การกล่าวอ่าลาผู้ชมตอนจบรายการ และการไหว้ของคุณ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ๆ เด็ก ๆ จำทำไหว้ที่สุภาพนี้มาใช้ที่โรงเรียน...”

(คุณวันชมพูนุ บุญทวงษ์, วันที่ 29 เมษายน 2543 ชลบุรี จดหมาย)

“...ขอแสดงความชื่นชมที่ทางรายการได้คัดเลือกพิธีกรดำเนินรายการที่แสดงบุคลิกภาพชัดเจนในการรักษาความเป็นไทยให้ดำรงอยู่อย่างสอดคล้องกับการเป็นผู้ร่วมถ่ายทอดคุณค่าสาระที่เป็นเรื่องสากล...”

(คุณกนกพร สบายใจ, วันที่ 18 เมษายน 2543 นนทบุรี จดหมาย)

“...พิธีกร ควรค่าแก่การจดจำของเด็ก ๆ และผู้รับชม ทุกอย่างเป็นธรรมชาติ ผสมผสานกับอัจฉริยะในการสื่อความหมาย...”

(วันที่ 26 กรกฎาคม 2543 น่าน จดหมาย)

“...คุณเป็นผู้ดำเนินรายการได้ดีมาก บุคลิกดี มาดสุ่ม เสื้อผ้าที่ใช้ดูเรียบง่าย แต่ดูดีทุกตอน และที่สำคัญ คุณหล่อมาก...”

(คุณก้านทิพย์ ทองชุดำ, วันที่ 28 สิงหาคม 2543 กรุงเทพฯ จดหมาย)

“...บุคลิกของพี่ปอมเป็นแบบนี้ดีแล้วละคะ ดูเป็นเอกลักษณ์ของตัวเองดี การพูดจาก็ดูสุ่ม เสียงนุ่มชวนฟังมาก...”

(คุณเจ้าหญิงหยาดฝน, วันที่ 2 พฤษภาคม 2544 Web board)

“...ต้องขอชมก่อนว่า คุณปรมี มีลักษณะการพูดที่ไม่เหมือนใคร เป็นเอกลักษณ์ คือมีความสุ่ม และมีภูมิเหมาะสำหรับรายการประเภทสารคดี เช่นนี้อย่างมาก...”

(คุณพิสุทธิ์ ไตวนิชย์, วันที่ 20 เมษายน 2543 อุดรดิษฐ์ จดหมาย)

“...คุณปรมีจัดได้ดีมาก พูดจาสุภาพ สุ่ม นิ่ง รูปหล่อ น่ารัก เหมาะสำหรับรายการสารคดีมาก...”

(คุณวัชรโรบล บีโซ, วันที่ 29 มีนาคม 2543 เชียงใหม่ จดหมาย)

“...พิธีกรสุภาพมากคะ และมีความเหมาะสมกับงานพิธีกรเกี่ยวกับธรรมชาติและสารคดีมากคะ ดูเป็นธรรมชาติดีคะ...”

(คุณต่าย, วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2544 Web board)

“...บุคลิกของผู้นำเสนอก็น่าติดตามคล้อยไปกับรายการคือเรียบง่ายแต่แฝงไปด้วยความรู้ และวิชาการ...”

(คุณสมเกียรติ กุลนรากร, วันที่ 30 มีนาคม 2544 Web board)

“...น้ำเสียง และจังหวะในการพูดของผู้ดำเนินรายการก็ชัดเจน กระชับได้ใจความทำให้น่าติดตาม...”

(คุณเสมอใจ สมเจตนะพันธ์, วันที่ 29 มีนาคม 2543 กรุงเทพฯ จดหมาย)

“...ชื่นชม และมีบุคลิกที่ดีมากวางตัวในการเป็นพิธีกรได้อย่างเหมาะสม
พูดจาไพเราะครับ ดูแล้วไม่ขัดเขินแต่อย่างใด...”

(คุณกรกาญจน์, วันที่ 25 มกราคม 2544 Web board)

“...พิธีกรก็พูดจาน่าฟัง และน่าติดตามมากเลยคะ ดูเป็นคนใจเย็นจัง...”

(คุณ Rattana, วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2544 Web board)

“...เป็นพิธีกรที่มีน้ำเสียง และวิธีการพูดจาที่ดึงดูดผู้ฟังมาก...”

(คุณเรโกะ, วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2544 Web board)

2) การตอบสนองเชิงการรับรู้ (Cognitive Response)

2.1) ผู้ชมรายการได้แสดงปฏิกิริยาตอบสนองในเชิงการรับรู้ต่อเนื้อหาสาระที่รายการถ่ายทอดออกมา (Cognitive Content) ซึ่งจำแนกออกได้เป็นประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1.1) เกิดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับธรรมชาติของสิ่งมีชีวิต

“...ได้เรียนรู้เรื่องราวของสัตว์ต่าง ๆ ซึ่งมีระบบ ระเบียบแบบแผนดีมาก น่าที่มนุษย์น่าจะเอาเป็นแบบอย่างบ้าง...”

(อ. สังวาลย์ อภิสุขใจ, 2544 นครราชสีมา จดหมาย)

“...ผมว่ามันได้ความรู้ทางชีววิทยา และความเปลี่ยนแปลงของโลก ตลอดจนถึงความเป็นอยู่ของสัตว์นานาชนิดอีกด้วย...”

(วันที่ 15 มีนาคม 2543 ลพบุรี จดหมาย)

“...ดิฉันชอบติดตามชมรายการสำรวจโลกมากค่ะ เพราะรายการนี้มีความรู้หลายอย่าง ดิฉันชอบชมเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ต่าง ๆ ...”

(ด.ญ.ธนพร ศรีวุฒิพงศ์, วันที่ 27 เมษายน 2543 นครราชสีมา จดหมาย)

“...ผมขอชมว่ารายการนี้น่าดูมากครับเพราะให้ความรู้มากหลายอย่าง เช่น การมีชีวิตของสัตว์เป็นอย่างไร อันนี้ผมชอบมาก...”

(ด.ช.นฤภัทร ม่วงรอง, วันที่ 21 เมษายน 2543 ลพบุรี จดหมาย)

2.1.2) สารประโยชน์จากรายการเป็นเสมือนคลังแห่งความรู้

“...เป็นรายการสารคดีที่มีประโยชน์ ได้รับความรู้มากมาย เป็นทางเลือกใหม่ของผู้ชมรายการ นอกเหนือจากละครนวนิยาย หรือเกมส์โชว์ที่น่าเบื่อ...”

(คุณอนุพร คุ่มภักดีกุล, วันที่ 26 มีนาคม 2543 นครราชสีมา จดหมาย)

“...การให้ที่ประเสริฐที่สุด และมีค่าสำหรับผู้รับมากที่สุดคือการให้ความรู้ คงไม่ผิดหากว่าผมจะให้รายการสำรวจโลก...”

(คุณ Singharacha, วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2544 Web board)

“...ถ้ามีเวลาทำได้ ดิฉันและสามีจะชอบนั่งดูรายการ National Geographic กับลูก ๆ คุยกันไป สอนกันไป เป็นเวลาที่ดีสำหรับครอบครัว...”

(ภญ. แสงใส ศุภปัญญา, วันที่ 8 เมษายน 2543 เชียงราย จดหมาย)

“...เพราะคนที่ดูรายการประเภทนี้ จะรู้ว่าสิ่งที่นำเสนอคือ สาระ ความรู้ ที่เราแทบไม่มีโอกาสที่จะค้นพบด้วยตัวเอง...”

(คุณชะฎาพร โมพี, วันที่ 23 มีนาคม 2543 ปทุมธานี จดหมาย)

“...เป็นรายการที่มีสาระประโยชน์มากต่อการศึกษา ครู-อาจารย์ และนักเรียนของโรงเรียนได้ติดตามชมอยู่ตลอดเวลา...”

(โรงเรียนหัวหิน, วันที่ 19 เมษายน 2543 ประจวบคีรีขันธ์ จดหมาย)

“...เป็นรายการที่ให้สาระประโยชน์มาก เหมาะที่จะนำมาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด ต่างอำเภอ (บ้านนอก) มีโอกาสได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และเป็นการเสริมความรู้อีกทางหนึ่ง...”

(โรงเรียนความหวังเวียงป่าเป้า, วันที่ 17 สิงหาคม 2543 เชียงราย จดหมาย)

“...รายการของพี่มีประโยชน์มาก ทำให้ผมได้รู้หลายอย่างมากครับ และเวลาที่ผมไปโรงเรียนผมก็ไปเล่าให้เพื่อน ๆ ของผมฟัง แล้วให้ดูรายการของพี่ด้วยครับ...”

(ด.ช.ปวีณพล ภูระหงษ์, วันที่ 12 มกราคม 2544 ปราจีนบุรี จดหมาย)

“...เป็นรายการที่ให้ประโยชน์และสาระแก่ผู้ชม สามารถชมได้ทุกระดับชั้น และทุกวัย ทั้งครอบครัว...”

(คุณ Porn, วันที่ 24 ธันวาคม 2543 Web board)

“...เป็นรายการที่ดีมีเนื้อหาสาระมาก ผมชอบจริง ๆ ผมเฝ้าติดตามทุกวันไม่เคยพลาด...”

(คุณ Jujub, วันที่ 24 มกราคม 2544 Web board)

“...ปัจจุบันมีเยาวชนสนใจดูมาก เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ซึ่งปัจจุบันรายการของท่านสอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เรื่อง การศึกษานอกระบบ...”

(คุณดิเรกศักดิ์ ไชยวรรณ, วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2544 Web board)

“...ที่บ้านดูทุกคืนเลย เป็นรายการที่ดีมีสาระประโยชน์ เป็นอย่างมากค่ะ...”

(คุณ Piyarat, วันที่ 7 มีนาคม 2544 Web board)

2.1.3) ประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่ได้รับถ่ายทอดจากเนื้อหารายการ เป็นการเปิดโลกทัศน์ และให้แง่คิดมุมมองต่าง ๆ

“...เป็นรายการที่ดีมีสาระความรู้ ทำให้ได้รู้จักการดำรงชีวิตของสัตว์ต่าง ๆ ได้ อย่างใกล้ชิด ซึ่งตามปกติแล้วเราจะไม่มีโอกาสได้เห็นเช่นนี้เลย...”

(พระวินัยธร พิศรพล ปญญาปลุโต, วันที่ 2 มิถุนายน 2543 สกจนคร จดหมาย)

“...ได้เห็นสัตว์ต่าง ๆ อยู่บนโลกใบนี้ โดยเฉพาะสัตว์บางชนิด บ้านเราไม่มีให้ เห็นได้ดู ได้เห็นแต่ในสำรวจโลกเท่านั้น...”

(ด.ญ.อนุสรรา โปร่งสูงเนิน, วันที่ 25 ธันวาคม 2543 นครราชสีมา จดหมาย)

“...สารคดีสอนให้ดิฉันเห็นสัตว์อยู่หลายข้อ สัตว์ธรรมนั้น จะมีแฝงในสารคดีทุกชุด มันขึ้นอยู่กับว่าเราจะมองเห็นมากน้อยเพียงใด...”

(คุณรัชณี อัจฉรงค์, วันที่ 29 กันยายน 2543 จดหมาย)

“...ได้รู้จักโลกของสัตว์ที่เราไม่เคยรู้จัก ได้เห็นชีวิตอีกหลากหลายที่อยู่ไกลจากเรา ที่เราไม่สามารถสัมผัสได้ด้วยตนเอง...”

(คุณสุดารัตน์, วันที่ 23 มกราคม 2544 Web board)

“...ชอบดูรายการนี้มาก เพราะได้เห็นสิ่งที่แปลก ๆ พฤติกรรมที่เราไม่ค่อยได้สังเกตเห็นเท่าไร...”

(คุณ Alek, วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2544 Web board)

“...เห็นโลกกว้างมากขึ้น พบเห็นสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ซึ่งเป็นการยากมากสำหรับโอกาสที่ได้ไปพบเจอเอง แต่เมื่อมีรายการนี้ขึ้นมา ทำให้โอกาสยากกลับกลายเป็นง่ายขึ้นทันที...”

(คุณเจริญ, วันที่ 26 มกราคม 2544 Web board)

“...คุณได้สร้างวิสัยทัศน์ เปิดโลกให้กับทุกคนที่ได้ชม สำคัญที่สุด คุณได้สร้างจินตนาการ ที่จะเป็นแรงผลักดันเด็ก ตลอดจนเยาวชน ให้มีความคิดที่ก้าวไกล มีประสบการณ์ และพร้อมที่จะนำความรู้นี้ไปใช้ในอนาคตได้...”

(คุณ Oruwa, วันที่ 4 มีนาคม 2544 Web board)

2.1.4) สร้างทัศนคติ และปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์

“...และปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์สัตว์ และธรรมชาติดีมากครับ...”

(คุณเสฏฐวุฒิ, วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2544 Web board)

“...ชอบรายการมากเลยคะ ทำให้รักและเข้าใจธรรมชาติมากขึ้น...”

(คุณเบญจวรรณ, วันที่ 9 มีนาคม 2544 Web board)

“...ได้เป็นการปลูกสำนึกของคนไปด้วย ถึงไม่รักษา หรือดูแล แต่ก็ไม่ได้ทำลายให้แย่ไปกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อที่เราจะได้ภาพชีวิตได้ดูกันนาน ๆ ...”

(คุณ Jittarat, วันที่ 7 มีนาคม 2544 Web board)

“...จะเห็นว่าได้ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะเด็ก ๆ ที่ดูก็จะซึมซับสาระในความบันเทิงเหล่านี้ไปโดยไม่รู้ตัว เป็นการปลูกฝังความคิดในเชิงอนุรักษ์ ให้เกิดขึ้นที่ละเล็กทีละน้อยโดยไม่รู้สึกรู้ว่าถูกยัดเยียดหรือบังคับ เพื่อโลกวันหน้าของพวกเขาจะได้นำอยู่กว่าวันนี้...”

(คุณเสมอใจ สมเจตนะพันธ์, 29 มีนาคม 2543 กรุงเทพฯ จดหมาย)

2.2) การตอบสนองของผู้ชมในเชิงของการรับรู้ (Cognitive Format) รูปแบบของรายการได้สะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ของรายการ "สำรวจโลก" ได้อย่างเด่นชัด ผ่านทางการตอบสนองของผู้ชมคนดูซึ่งจากการวิจัย ค้นพบว่า มีผู้ชมรายการจำนวนมากที่แสดงออกถึงการรับรู้ต่อรูปแบบรายการที่ได้ถูกนำเสนอผ่านทางรายการ "สำรวจโลก" โดยมีประเด็นหลัก ประกอบด้วย

2.2.1) รับรู้และให้ความสำคัญในเรื่องช่วงเวลา และจำนวนเวลาในการนำเสนอ

"...ดิฉันอยากให้เลื่อนเวลาออกอากาศ อย่าให้ตึกมากนักเพราะเป็นรายการที่ดีมีสาระ ดิฉันอยากสนับสนุนให้ลูกชายดูรายการดี ๆ แบบนี้..."

(คุณเพชรฯ วงศ์สวัสดิ์, วันที่ 5 มกราคม 2544 ตรัง จดหมาย)

"...ข้าพเจ้าขอความกรุณาให้ท่านเพิ่มเวลาการออกอากาศให้มากขึ้น และออกอากาศในเวลาที่จะเร็วกว่าเดิม เพื่อที่นักเรียน นักศึกษาจะได้สัมผัสกับรายการให้มากยิ่งขึ้น..."

(ด.ญ.เรียม สีโกสมภักดี, วันที่ 30 มีนาคม 2543 นุรีรัมย์ จดหมาย)

2.2.2) ให้ความสนใจต่อการคัดเลือกเรื่อง และการใช้ภาษาในการสื่อความหมาย

"...เนื่องจากรายการนี้เป็นรายการที่นำเสนอเรื่องราวที่เป็น International น่าจะมีข้อความที่เป็นภาษาอังกฤษข้างล่าง บรรยายภาพไปด้วย เพื่อฝึกทักษะทางภาษา..."

(คุณปริยารัตน์ คนหลัก, วันที่ 6 มีนาคม 2543 ราชบุรี จดหมาย)

"...อยากให้เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งมหัศจรรย์ ตำนาน เรื่องราวลึกลับ เช่น ชนเผ่าอินคา การสร้างกำแพงเมืองจีน..."

(คุณกิตติวรงค์ กิติพงศ์พิทยา, วันที่ 21 ธันวาคม 2543 Web board)

"...หลายครั้งที่เห็นแต่ภาพของ สัตว์ผู้ล่า ล่าสัตว์อื่น ๆ เป็นอาหาร จนรู้สึกว่าเป็นสัตว์โหดร้าย น่าจะกำจัดทิ้ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคำพูดของเด็ก ๆ นะครับ...เด็กอาจ

เข้าใจผิดได้ น่าจะมีการแทรก ว่าการที่สัตว์ผู้ล่าต้องล่า นั้นเพื่ออะไร...เป็นการควบคุมประชากรสัตว์บ้าง ระบบนิเวศน์..."

(คุณ Pex, วันที่ 10 มกราคม 2544 Web board)

"...การนำเสนอเป็นแบบง่าย ๆ น่าสนใจ ภาษาที่ใช้ไม่เป็นภาษาที่เป็นวิทยาศาสตร์จนเกินไป สามารถเข้าใจได้ง่าย ๆ ..."

(คุณกาญจนา หารจันทร์, วันที่ 17 สิงหาคม 2543 จดหมาย)

"...พี่ผู้ชายที่ทำหน้าที่พากย์ชื่ออะไรคะ เขาพากย์สนุกดี บางทีจะมีมุขตลก ทำให้รายการน่าสนใจมาก..."

(คุณ Leena, วันที่ 27 มกราคม 2544 Web board)

2.2.3) ความเป็นห่วง และหวังดีต่อทีมงานรายการ "สำรวจโลก"

"...ทุกวันนี้ดิฉันชมรายการของคุณที่ไร ดิฉันก็ภาวนาขอให้เรตติ้งดี มีสปอนเซอร์เข้ามา เพื่อที่รายการจะได้อยู่ได้ ดิฉันเป็นห่วงเรื่องนี้ด้วย (ไม่ได้เวอร์นะคะ)..."

(คุณจิตราภรณ์ แทนแก้ว, วันที่ 3 สิงหาคม 2543 กรุงเทพฯ จดหมาย)

"...และทีมงานทุกท่านคะ ก็ขอให้มีความสุขคะ...น้องวาเชื่อว่าต่อไปคงจะมีคนดูเยอะขึ้นคะ..."

(คุณรุ่งทิวา อุดมทรัพย์, วันที่ 4 สิงหาคม 2543 ฉะเชิงเทรา จดหมาย)

"...รายการดี ๆ มักติดปัญหาเรื่องโฆษณา รับได้นะคะกับการที่รายการจะออกอากาศแล้วมีโฆษณาเยอะ แต่นั่นหมายถึงเราได้ดูรายการดี ๆ ที่หาดูได้ยากมาก..."

(คุณ Gae, วันที่ 20 มกราคม 2544 Web board)

2.2.4) รับรู้ และใส่ใจในรายละเอียดเกี่ยวกับตัวพิธีกร

“...อยากทราบว่าเสื้อที่คุณใส่ออก TV ของ NGS สามารถติดต่อขอเป็นเจ้าของได้
อย่างไร...”

(คุณยงศิลป์ เลิศสำโรจน์, วันที่ 12 พฤษภาคม 2543 กรุงเทพฯ จดหมาย)

“...ลูกสาวผมฝากมา ขอให้พิธีกรช่วยเปลี่ยนสีเสื้อบ้าง...ฮา เขาถามผมว่า ผู้ชาย
คนนี้มีเสื้อตัวเดียวหรือ เห็นใส่นี้นี่ทุกวันเลย...”

(คุณอภิชัย แก้วเครือวัลย์, วันที่ 22 มีนาคม 2543 กรุงเทพฯ จดหมาย)

“... จุดประสงค์ที่ผมเขียนมาวันนี้ ผมอยากจะได้เสื้อ เท่าที่ดูติดตามสำรวจโลก
เห็นเสื้อมีอยู่สองตัว ผมอยากจะได้มาก...”

(คุณจรัญ มุลโรจน์, วันที่ 12 เมษายน 2543 ลำพูน จดหมาย)

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลักษณะการตอบสนองของผู้ชม ดังรายละเอียดข้างต้น สามารถสรุปได้
ว่าผู้ชม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องราวชีวิตสัตว์ที่นำมาถ่ายทอดนั้น มีสาระประโยชน์ ให้ความรู้
ความคิด และคติสอนใจ คู่กับความเพลิดเพลิน และความตื่นเต้นเร้าใจ อีกทั้งความรู้ที่ได้นั้นเป็น
ความรู้ที่ผู้ชมไม่เคยได้มีโอกาสรับรู้มาก่อน ผู้ชมเป็นจำนวนมากที่สนใจ และเอาใจใส่เนื้อหา และ
รูปแบบวิธีการนำเสนอเจาะลึกในรายละเอียด ชื่นชมในข้อมูลที่ค่อนข้างละเอียด อีกทั้งได้นำไปใช้
ประโยชน์อย่างมาก สำหรับการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ในชีวิตประจำวัน สามารถใช้ประกอบการเรียนการ
สอนในห้องเรียน ในการอ้างอิงในการทำการบ้าน การทำรายงานสำหรับเด็กนักเรียน และนักศึกษา
นอกจากนี้ ยังสามารถพูดคุยกันเป็นความรู้รอบตัว หรือแลกเปลี่ยนความรู้กันภายในครอบครัว
และที่สำคัญคือมีผู้ชมจำนวนมากที่เดียวที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาในระดับสูง ได้มีความสนใจใน
เนื้อหาสาระคดีเรื่องนี้เป็นพิเศษ เปรียบเสมือนเป็นความรู้นอกห้องเรียน ซึ่งตรงตามวัตถุประสงค์ที่
ทางรายการได้ตั้งใจให้กับผู้ชม

ทั้งนี้ยังมีผู้ชมอีกจำนวนหนึ่งที่ทำให้ความสนใจเกี่ยวกับรูปแบบ เทคนิคการนำเสนอ การ
สร้างสรรค์เนื้อหา การถ่ายทอดภาพ รวมถึงมุขก๊อลล่งต่าง ๆ ที่สามารถถ่ายทำได้อย่างน่าตื่นตันทึ่ง
ติดตาม และงดงาม สวยเป็นธรรมชาติ อีกทั้งยังดูสมัยใหม่ ดึงดูดความสนใจได้เป็นอย่างดี
นอกจากนี้ รูปแบบรายการที่ได้นำมาสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการในการผลิตซ้ำใหม่นั้น กลายเป็น
เสน่ห์อีกอย่างหนึ่งของรายการ ปรากฏว่าได้รับความสนใจ เป็นที่ชื่นชอบของผู้รับชมทั่วประเทศ มี

ผู้ชมมากมายเขียนจดหมายเข้ามาขอบคุณทางผู้จัดรายการ รวมทั้งสถานีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ที่ได้เปิดโอกาสให้คนดูได้ชมรายการที่มีสาระประโยชน์ ซึ่งผู้ชมจำนวนมากทราบ และรู้จักรายการของ National Geographic Channel มาก่อน และเคยได้รับชมบ้าง แต่เนื่องจากสารคดีดังกล่าวมีปรากฏอยู่แต่ในช่องโทรทัศน์ที่เป็นระบบสมาชิก หรือ Cable TV ทำให้หมดโอกาสในการรับชมสารคดีดี ๆ ที่เป็นประโยชน์ อีกทั้งช่องดังกล่าวยังไม่มีมีการแปลบทบรรยายเป็นภาษาไทย จึงทำให้ดูเข้าใจยาก ผู้ชมเหล่านี้จึงมีความตั้งใจเป็นพิเศษที่ได้รับชมรายการทางช่องโทรทัศน์ธรรมดา

เมื่อรับชมรายการแล้ว ผู้ชมส่วนใหญ่ชื่นชมในรูปแบบการสร้างสรรคในการผลิตซ้ำใหม่ โดยเฉพาะในส่วนของกรเพิ่มพิธีกรที่เป็นคนไทยเข้าไป ซึ่งก็คือ คุณปรมี แสงจรุณีที่ทำหน้าที่มาโดยตลอด แม้ว่าจะเป็นการรับงานพิธีกรทางโทรทัศน์ครั้งแรก แต่คุณปรมีก็สามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำดำเนินรายการได้เป็นอย่างดี เห็นพัฒนาการที่ดีขึ้นตลอดมา ผู้ชมส่วนใหญ่มักชมพิธีกร ในเรื่องของบุคลิก ที่ดูเป็นคนที่มีความ มารยาทสุภาพ เรียบร้อย พุดจาดี ไม่รู้สึกติดขัด น่าเสียดาย รวมถึงการแบ่งวรรค แบ่งตอน จังหวะจะโคนฟังแล้วรื่นหู อีกทั้งยังเป็นคนหน้าตาดี จึงเป็นที่ชื่นชอบของแฟนรายการทั่วประเทศในผู้ชมทุกเพศ ทุกกลุ่ม ทุกวัย จึงสามารถสรุปได้ทีเดียวว่าพิธีกรมีส่วนในการเสริมรายการให้มีความน่าสนใจและดึงดูดมากขึ้น

ในเรื่องของช่วงเวลาที่ย่ออากาศที่ได้เลื่อนขึ้นมาให้เร็วขึ้นครึ่งชั่วโมงนั้น หลังจากได้ขยับเวลาขึ้นจากเวลา 22.00 น. เป็น 21.30 น. นั้น ก็ได้รับจดหมายคำขอบคุณจากแฟนรายการทั่วประเทศโดยเฉพาะจากครอบครัวที่มีเด็กเล็กอยู่ด้วย เนื่องจากเด็กหลายคนชมรายการไม่ไหว เพราะต้องรีบเข้านอนเพื่อไปโรงเรียนแต่เช้า และยังมีอีกหลายครอบครัวที่เดียวที่รอรับชมรายการพร้อมหน้ากันทั้งครอบครัว ซึ่งส่งเสริมทำให้สถาบันครอบครัวมีความผูกพันที่แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น จึงนับว่าเป็นผลดีต่อแฟนรายการส่วนใหญ่ที่ได้เลื่อนช่วงเวลาออกอากาศ

ผู้ชมเกือบทุกคนที่เขียนเข้ามาติรายการนั้น เกือบทั้งหมดจะติเรื่องของระยะเวลาการออกอากาศของรายการ เนื่องจากมีระยะเวลาที่สั้นเกินไปในแต่ละวัน กล่าวคือ 30 นาที ซึ่งในระยเวลานี้ ยังมีการแบ่งเป็นช่วงเวลาของเนื้อหาจริง ๆ เพียงประมาณ 20 นาทีเท่านั้น เพราะมีทั้งช่วงโฆษณา พิธีกร Bump ต่าง ๆ เข้ามาแบ่งเวลาออกไปด้วย อย่างไรก็ตาม ผู้ชมส่วนใหญ่อยากให้มีการออกอากาศในระยะเวลาอย่างน้อยวันละ 45 - 60 นาที

เนื่องจากรายการเป็นรายการที่ต้องออกอากาศเป็นประจำทุกวัน วันจันทร์ถึงวันศุกร์ รวมทั้งหมดเท่ากับ 5 เทปในหนึ่งสัปดาห์ จึงทำให้เกิดข้อจำกัดในเรื่องของการผลิต ซึ่งถ้าหากต้องทำเทปแต่ละตอนให้นานกว่าที่เป็นอยู่ ก็อาจจะไม่สามารถผลิตให้ทันเพื่อออกอากาศทุกวันได้ เพราะในช่วงแรกของรายการนั้นยังมีการนำตอนที่เคยออกอากาศไปแล้วกลับมาออกฉายซ้ำบ้าง ในกรณี

ที่ติดต่อเทพรายการได้เสร็จไม่ทันจริง ๆ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็จะเป็นเทปตอนที่ได้รับความนิยมสูงสุด หรือถูกขอมาให้ฉายซ้ำเท่านั้นที่จะนำมาออกอากาศอีกครั้ง

อีกประเด็นหนึ่งซึ่งเป็นเรื่องของเวลาเช่นเดียวกันนั้น ก็คือเรื่องของช่วงเวลาออกอากาศ โดยในช่วงเริ่มต้นของรายการ "สำรวจโลก" นั้น ได้เริ่มออกอากาศในช่วงเวลา 21.30 น.-22.00 น. ซึ่งเมื่อทำการออกอากาศไปได้สักระยะนั้น ก็มีผู้ชมติเข้ามา เนื่องจากเป็นเวลาที่เด็กเกินไป โดยเฉพาะสำหรับเด็ก ๆ ซึ่งจำเป็นต้องรีบเข้านอน เพื่อไปโรงเรียนในวันรุ่งขึ้น

ในประเด็นของเรื่องช่วงเวลานี้ เมื่อทางรายการ "สำรวจโลก" ทราบถึงความต้องการของผู้ชมแล้ว จึงมีการปรึกษาหารือกัน จนในที่สุดก็สามารถขยับเวลาขึ้นมาให้เร็วขึ้นได้ คือออกอากาศในช่วงเวลา 21.00 น.-21.30 น. แทน ผลปรากฏว่ามีผู้ชมจำนวนมากได้เขียนกลับเข้ามาขอพระคุณกับทางรายการ ส่งผลให้มีกลุ่มผู้ชมรายการที่เหนียวแน่นขึ้น อีกทั้งยังสามารถชมได้ทั้งครอบครัวตามวัตถุประสงค์ของรายการ "สำรวจโลก" ที่ได้ตั้งเอาไว้ตั้งแต่แรกอีกด้วย

นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอแนะในการเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายการเข้ามาร่วมด้วย อาทิ

- เสนอในการเปลี่ยนฉากหลังของพิธีกร ซึ่งทางรายการก็ได้มีการเปลี่ยนฉากหลังของรายการอยู่หลายครั้งด้วยกัน
- เนื้อหาของรายการควรจะสอดคล้องกับช่วงเวลา เหตุการณ์ และฤดูกาลในขณะที่ออกอากาศ โดยทางรายการก็ได้คำนึงถึงเรื่องเหล่านี้ในการเลือกตอนหนึ่งอยู่แล้ว

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้ค้นพบว่า นอกจากรายการ "สำรวจโลก" จะทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตสัตว์ และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวในโลกแล้ว รายการยังมีโอกาสทำหน้าที่เป็นเหมือนตัวแทนรับฟังความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ความเป็นไปในชีวิตประจำวันของผู้ชมคนดูอีกด้วย ซึ่งหมายความว่า รายการ "สำรวจโลก" ได้ค่อย ๆ ซึมซับเข้าไปในความคิดและการยอมรับของคนดู จนกลายมาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของคนเหล่านี้ได้อย่างเป็นธรรมชาติ ดังจะเห็นตัวอย่างจดหมายที่ผู้ชมรายการเขียนมาแนะนำให้ทีมงานไปถ่ายทำสารคดี "การแข่งขันนกกว่าง" ซึ่งเป็นงานประจำปีของจังหวัดน่าน

แผนภาพที่ 17 ผู้ชมที่แนะนำทีมงานให้ไปสำรวจ

รชตารกรูจไทย จักกัต (มหาชน)

เรียน ผู้ดำเนินรายการสำรวจโลกกับจีโอกราฟี่

เนื่องด้วยวันที่ 23-24 กันยายน 2543 นี้ จะมีการแข่งขันชนกวางประจำปีขึ้น และเป็นงานระดมประเทศไทย กระผมขอแนะนำรายการของท่านไปถ่ายทำและบันทึกไว้เป็นประโยชน์ต่อไป รายละเอียดแนบคานหลัง

นายอานวย เรืองฤทธิ์

5/9/43

จ. ทาก 63110

วันเสาร์ที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2543

“น่าน” จัดงานประจำปี “ชนกวาง” ประเพณี

จังหวัดน่าน เตรียมจัดงานประจำปีชิงใหญ่อีกครั้ง หลังประสบความสำเร็จจากการจัดเทศกาลชนกวางมาแล้ว 4 ครั้ง นานี้มีชมรมกวางแห่งประเทศไทยเป็นแม่งาน “โลกของกวาง” นักสู้แห่งชนเขาครั้งที่ 6” เกี่ยวกับเรื่องนี้ นายโพธิ์ ดิษระบุ

บางปู ประธานชมรมกวางแห่งประเทศไทย เปิดเผยถึงวัตถุประสงค์ในการจัดงาน “โลกของกวาง นักสู้แห่งชนเขา ครั้งที่ 6” ว่า “เดิมทีประเพณีชนกวางเป็นประเพณีดั้งเดิมของชาวล้านนา ซึ่งจะนิยมเล่นกันระหว่างเดือนกันยายน-พฤศจิกายน เป็นเวลา 3 เดือน ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่กวางจะผสมพันธุ์ ตัวผู้จะทำการต่อสู้กันเพื่อแย่งตัวเมีย ใครแข็งแรงกว่าก็จะได้ตัวเมียไป อันนี้เป็นธรรมชาติของสัตว์เกือบทุกประเภท ชาวบ้านก็เลยจับธรรมชาติแบบนี้มาเป็นประเพณีพื้นบ้านเสีย ซึ่งขอยืนยันว่าไม่ใช่การทารุณสัตว์อย่างที่หลายคนเข้าใจ กลับเป็นการอนุรักษ์พันธุ์กวางเสียด้วยซ้ำ เพราะเวลานี้กวางซึ่งจัดเป็นสัตว์ประเภทแมลงกำลังเหลือน้อยลงทุกที ชมรมกวางแห่งประเทศไทยมีสมาชิกอยู่เพียง 7 จังหวัดทางภาคเหนือเท่านั้น คือ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ และน่าน การที่ชาวบ้านจัดประเพณีชนกวางขึ้นทำให้มีการเพาะพันธุ์อย่างแพร่หลาย เพื่อให้ได้กวางที่มีลักษณะดี และแข็งแรง

โดยงานจะจัดขึ้นระหว่างวันที่ 23-24 กันยายน 2543 ณ บริเวณหน้าท่าว่าการอำเภอปัว จังหวัดน่าน นับเป็นการแข่งขันการชนแมลงกวางที่หาดูได้ยาก และยิ่งใหญ่ที่สุด ผมจึงอยากขอเชิญชวนทุกท่านที่สนใจมาเที่ยวชมงานครับ”

